

9. Ünite: Te'kid (Pekiştirme)

Arapça Dilbilgisinde Anlamı Güçlendirme Sanatı

El-Kavâidu'l-Müşeccia (Nahiv - 3) | Sayfa 83-86

Te'kid Nedir? (Tanım)

Te'kid (Pekiştirme), önceki ismin (**Müekkeb**, Slate Blue, #2F4F4F) anlamını kuvvetlendirmek ve dinleyicinin zihnindeki şüpheyi veya mecaz ihtimalini ortadan kaldırmak için kullanılan bir isimdir (Tabi').

Cümledeki hükmü sabitler ve kesinleştirir.



Yapı Taşları: İki Temel Unsur



Müekked: Cümlede önce gelir. Pekiştirilmek istenen asıl isimdir.

Te'kid: Müekkedden sonra gelir. Anlamı güçlendiren kelimedir.



KURAL: Te'kid, irab (hareke), cinsiyet ve sayı bakımından Müekked'e uymak zorundadır.

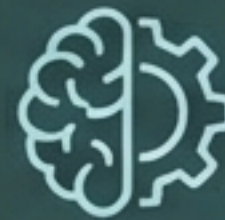
Te'kid Çeşitleri

Te'kid



1. Te'kid-i Lafzi (Sözlü Pekiştirme)

Kelimenin tekrar edilmesiyle yapılır.



2. Te'kid-i Manevi (Anlamsal Pekiştirme)

Özel kelimeler (Nefs, Ayn, Küll vb.) kullanılarak yapılır.

1. Te'kid-i Lafzi (Sözlü Pekiştirme)

Kural: Pekiştirilecek kelimenin (isim, fiil veya harf) aynen tekrar edilmesiyle yapılır.

Cümle Tekrarı

لَا، لَا، أَبُوحُ بِحُبِّهِ

La, La, abuhu bi-hubbihi. (Hayır, hayır, sevgimi ifşa etmem.)

Hadis Örneği

اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ

Allahu Ekber, Allahu Ekber. (Allah en büyüktür, Allah en büyüktür.)

İsim Tekrarı

الْقُدْسُ، الْقُدْسُ أَمَانَةٌ

El-Kudsu, El-Kudsu emanetun. (Kudüs, Kudüs bir emanettir.)

2. Te'kid-i Manevi (Anlamsal Pekiştirme)

Kelimeyi tekrar etmek yerine, anlamı güçlendiren özel kelimeler kullanılır.

نَفْس

(Nefs)

Kendi

عَيْن

(Ayn)

Bizzat
kendisi

كُلِّ

(Küll)

Hepsi /
Tamamı

جَمِيع

(Cemi')

Topluluğun
bütünü

كِلَا /
كِلْتَا

(Kila / Kilta)

Her ikisi

Bizzat Kendisi: 'Nefs' ve 'Ayn'

Bir kişinin veya şeyin bizzat kendisinin kastedildiğini vurgular.

Örnek Cümle 1:

جَاءَ الْمَدِيرُ نَفْسُهُ



Câe el-Mudiru Nefsuhu.

Müdürün kendisi geldi.
(Başkası değil, bizzat o.)

Örnek Cümle 2:

رَأَيْتُ الْأُسْتَاذَ عَيْنَهُ



Ra'aytu al-Üstaze Aynehu.

Hocayı bizzat gördüm.

Not:

'Ayn' kelimesi
burada 'göz'
'göz' değil,
'zat/kendisi'
anlamındadır.

Kapsayıcılık: 'Küll' ve 'Cemi'

Bir topluluğun veya bütünün tamamını ifade etmek için kullanılır.

Örnek Cümle 1:

حَضَرَ الْوُزَرَاءُ كُلُّهُمْ

Hadhara al-Wuzara'u Kulluhum
Bakanların hepsi geldi.

Örnek Cümle 2:

سَلَّمْتُ عَلَى الْحُجَّاجِ جَمِيعِهِمْ

Selamtu 'ala al-hujjaji Jami'ihim
Hacıların tamamına selam verdim.



İkililer İçin: 'Kila' ve 'Kilta'

Sadece iki kişi veya nesne (Müsenna) için kullanılır.

Müzekker (Eril)

Kila (كِلا)



حَضَرَ الْوَزِيرَانِ كِلَاهُمَا

(Hadhara al-Wazirani Kilahuma)

İki bakanın ikisi de geldi.

Müennes (Dişil)

Kilta (كِلتَا)



حَضَرَتُ الْوَزِيرَتَانِ كِلْتَاهُمَا

(Hadhara al-Waziratani Kiltahuma)

İki bayan bakanın ikisi de geldi.

Altın Kural: Zamir Bağlantısı



Manevi te'kid kelimeleri (Nefs, Ayn, Küll, Kila...) mutlaka Müekked'e dönen bir Zamir almalıdır.

Müdür (Tekil/Eril) → Nefsu + **hu**

Muallime (Tekil/Dişil) → Nefsu + **ha**

Müdürler (Çoğul) → Kullu + **hum**

Zamirsiz kullanım Te'kid sayılmaz!

İrab Uyumu: Te'kid Bir 'Tabi'dir

Te'kid, hareke bakımından önceki isme (*Müekked*) uyar.

Ref Hali (Ötre/Damme)

حَضَرُ الْوَزِيرِ
نَفْسُهُ

(Hadhara al-Waziru
Nafsuhu)

Nasb Hali (Üstün/Fetha)

رَأَيْتُ الْوَزِيرَ
نَفْسَهُ

(Ra'aytu al-Wazira
Nafsahu)

Cer Hali (Esre/Kesra)

سَلَّمْتُ عَلَى الْوَزِيرِ
نَفْسِيهِ

(Selamtu 'ala al-Waziri
Nafsihi)

Kaynak Analizi: Hicr Suresi 30. Ayet

﴿ فَسَجَدَ الْمَلَائِكَةُ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ ﴾

Müekked (Fail / Merfu)

Te'kid 1 (Manevi - Zamir bitişmiş)

Te'kid 2 (İkinci pekiştirme)

Anlam: Meleklerin hepsi, topluca secde ettiler.



Hadis-i Şerif Örneği: Lafzi Te'kid

"وَاللّٰهُ لَأَغْزُونَّ قُرَيْشًا، وَاللّٰهُ لَأَغْزُونَّ قُرَيْشًا، وَاللّٰهُ لَأَغْزُونَّ قُرَيْشًا"

Wallahi la'aghzuwanna Qurayshan... Wallahi la'aghzuwanna Qurayshan... Wallahi la'aghzuwanna Qurayshan...

Analiz:

- Hz. Peygamber (s.a.v.) yemin ederek Kureyş ile savaşacağını belirtiyor.
- **Tür:** Te'kid-i Lafzi (Cümlelerin üç kere tekrarı).
- **Amaç:** Kararlılığı ve ciddiyeti vurgulamak.

Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar

Hatalar ve Doğrular (Hata vs. Düzeltme)

❌ Hata (Mistake)

✅ Doğru (Correction)

Cinsiyet
Uyumsuzluğu

سَافَرَ الْوَزِيرَانِ كِلْتَاهُمَا

Sâfera al-Wazirani Kiltahuma

❌ (Yanlış: 'Kiltahuma' dişildir, 'Wazirani' ise erildir)

سَافَرَ الْوَزِيرَانِ كِلَاهُمَا

Sâfera al-Wazirani Kilahuma

✅ (Doğru: 'Kilahuma' ve 'Wazirani' her ikisi de erildir)

Zamir
Eksikliği

كِلَا الرَّجُلَيْنِ

Kila al-Rajulayn

❌ (Bu normal bir isim tamlamasıdır, te'kid değildir)

الرَّجُلَانِ كِلَاهُمَا

Al-Rajulani Kilahuma

✅ (Bu te'kidir; 'Kilahuma' zamir ile müekkelede bağlanmıştır)

Hareke
Hatası

رَأَيْتُ الطَّالِبِينَ كُلُّهُمْ

Ra'aytu al-Talibina Kulluhum

❌ (Yanlış: 'Kulluhum' merfu harekeli)

رَأَيْتُ الطَّالِبِينَ كُلَّهُمْ

Ra'aytu al-Talibina Kullehim

✅ (Doğru: 'Kullehim' mansub harekeli, müekkelede ile uyumlu)

Özet: Te'kid Hakkında Bilmeniz Gerekenler

1. Amaç

Şüpheyi gidermek,
anlamı güçlendirmek.

2. Türler

- Lafzi (Tekrar)
- Manevi (Özel Kelimeler: Nefs, Ayn, Küll, Kila...)

3. Şartlar

- Manevi te'kid mutlaka zamir almalı.
- Te'kid, önceki ismin irabına (harekesine) uymalı.

Kuralları uygulayın, anlamı güçlendirin.